

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos
Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: viranomaisohjaus 5.3.2026, VN/7718/2026-STM-1

Lupa- ja valvontaviraston järjestämislain 30 §:n 2 momentin mukainen selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta vuonna 2025

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Johtopäätöksiä valvontahavainnoista saadusta kokonaiskuvasta

Hyvinvointialueen omavalvontayksikköä on organisoitu uudelleen ja vahvistettu. Hyvinvointialue on arvioinut omavalvonnan resurssitilanteen varsin hyväksi. Valvontakäynnit ovat painottuneet ostopalvelu ja palvelusetelituottajiin.

Hyvinvointialue ei ole tehnyt valvontalain 34 §:n mukaisia ilmoituksia vakavista vaaratapahtumista.

Oppilas- ja opiskeluhuollon psykologi- ja lääkäripalveluiden järjestämisessä on ollut puutteita.

Lastensuojelun lakisääteisten käsittelyaikojen toteutumisessa on ollut puutteita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille annetussa rajoitustoimenpiteisiin liittyvässä ohjeistuksessa on ollut puutteita ja epäselvyyksiä.

Terveydenhuollon asiakirjapyyntöjen ja muistutusten käsittelyssä on ollut viivettä. Vastaavia viiveitä ei ole esiintynyt sosiaalihuollon asioissa.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Hyvinvointi ja terveyden edistämisen HYTE-neuvotteluissa painopisteeksi on nostettu muun muassa terveelliset elämäntavat, johtuen alueen PYLL-indeksi (Potential Years of Life Lost) tasosta (maan toiseksi matalin). Nuorten alkoholimyrkytykset ja niiden nousseet määrät ovat nousseet alkukesästä ilmiöksi.

Omavalvonnasta tehtyihin havaintoihin perustuen kaikille hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle on annettu ohjausta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Ohjausta on annettu alueellisten hyvinvointikertomusten ja suunnitelmien laadinnasta, mielenterveyden edistämisestä sekä kuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. (Ohjaus.)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (pl. psykiatrinen esh)

Hyvinvointialueen oppilas- ja opiskeluhuollon psykologi- ja lääkäripalveluiden järjestämisessä on ollut puutteita. Palvelu ei kaikilta osin ole täyttänyt opiskeluhooltolain ja terveydenhuoltolain veloituksia yhdenvertaisen ja oikea-aikaisen palvelun turvaamisesta. Psykologiresurssien täyttämässä lainmukaiselle tasolle on haastanut rekrytoinnin vaikeudet, ja psykologipalveluiden saatavuudessa on ollut alueellisia eroja. Oppilas- ja opiskeluhuollon laajojen terveystarkastusten toteutumisessa on ollut puutteita. Laajojen terveystarkastusten peittävyys oli vain puolet laajaan tarkastukseen oikeutetuissa ikäryhmissä. Oppilas- ja opiskeluterveydenhuollossa yhdenvertaisuuden näkökulmasta tilanne oli parempi vuoden 2025 lopulla. (Valvonta.)

Lastensuojelun lakisääteisten käsittelyaikojen toteutumisessa on ollut merkittäviä puutteita. Hyvinvointialueella on ollut epäselvyyttä lastensuojeluilmoituksen lainmukaisesta käsittelymenettelystä. Palveluiden saatavuuden varmistamiseksi hyvinvointialue on ryhtynyt seuraamaan lastensuojelun lakisääteisten määräaikojen toteutumista. Sijaispätevien sosiaalityöntekijöiden suhteellinen osuus lastensuojelun sosiaalityöntekijöistä on kasvanut. Palvelutarpeen arvioinnissa, perhesosiaalityössä ja lastensuojelussa on siirrytty laajasti yhdenmukaiseen työhön, ja lastensuojeluilmoitusten alkuarviointiin on kohdennettu työntekijäresurssia asiakkaiden oikea-aikaisiin palveluihin pääsemiseksi. (Valvonta.)

Omavalvonta on kohdentunut lastensuojelussa sekä yksityisten palveluntuottajien että julkisen palvelutuotannon valvontaan. Hyvinvointialue on tarkentanut omien lastensuojeluyksiköidensä omavalvonnan seurantaan annetun ohjauksen mukaisesti. Hyvinvointialue on ilmoittanut asianmukaisesti sen järjestämisvastuulla olevien palveluyksiköiden asiakasturvallisuutta vakavasti vaarantaneista tapahtumista. (Valvonta.)

Työikäisten sosiaalipalvelut

Ei valvontahavaintoja.

Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelut

Päihdeasiakkaille tehdyt päätökset ovat olleet määräaikaista ja asiakkailta vaaditaan päihdeettömyyttä, jotta he saisivat palveluita tai jatkoa jo myönnettyille palveluille. Asiakkailta on ollut haasteita saada tietoa palveluista. (Valvonta.)

Vammaisten henkilöiden palvelut

Omavalvonta on painottunut yksityisten palveluntuottajien valvontaan. Jatkossa omavalvontaa kohdennetaan myös julkiseen palvelutuotantoon. Tarkastuskertomuksista ei aina ole tullut selkeästi esille, mihin toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien osalta on edellytetty ryhtyvän, ja mitkä ovat korjaustoimenpiteiden määrääjät ja omavalvonnan seuranta. (Valvonta.)

lääkäiden sosiaalihuollon palvelut

Itsemääräämisoikeuden ja yksityisyyden suojan toteutumisessa on ollut puutteita.
(Valvonta.)

Kaikkiin uusiin yksiköihin on tehty rajattujen lääkevarastojen tarkastukset. (Ohjaus.)

Perusterveydenhuollon avo- ja vuodeosastohoito sekä suun terveydenhuolto

Hyvinvointialueella on ollut puutteita selvityspyyntöihin vastaamisessa.
Hyvinvointialue ei ole terveydenhuollon asiassa valvontalain edellyttämällä tavalla vastannut selvityspyyntöihin, joissa on pyydetty ottamaan kantaa kantelunalaiseen asiaan.
(Kantelu.)

Somaattinen erikoissairaanhoito

Kiireettömään erikoissairaanhoitoon pääsystä on ollut vakavia puutteita. Lähetteiden käsittelyssä on esiintynyt viiveitä kardiologiassa ja kirurgiassa rekrytointihaasteiden vuoksi. Yli kuusi kuukautta hoitoa odottaneita potilaita on ollut eniten ortopediassa ja käsikirurgiassa. (Valvonta.)

Ensihoito ja päivystys

Ei valvontahavaintoja.

Rajoitustoimenpiteet

Kaikille sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille annettussa rajoitustoimenpiteisiin liittyvässä ohjeistuksessa on ollut puutteita ja epäselvyyksiä. Ohje oli listaus erilaisista rajoitustoimenpiteistä, josta ei ilmennyt kaikilta osin rajoitustoimenpiteiden lainsäädäntö tai palveluuala, jossa kyseistä rajoitustoimenpidettä voitaisiin käyttää. Omavalvonnallisesti ei ole tunnistettu puutetta. (Valvonta.)

Lisätietoja antavat tarvittaessa ryhmäpäällikkö Sari Vainikainen ja sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Sari Husa, puh. 0295 254 000 (vaihde).

Ratkaistu: 29.04.2026
Ratkaisija: Oresmaa Niina (LVV)
Virka-asema: Yksikön päällikkö
Esittelijät:
Vainikainen Sari (LVV), Ryhmäpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Selvitys
4.5.2026
LVV-S/33957/2026
Julkinen

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi